

หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขในเรือนจำ (อสรจ.)

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

ร่วมกับ

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม



กระทรวงสาธารณสุข



กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

คำนำ

หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขในเรือนจำ (อสรจ.) ปีพุทธศักราช ๒๕๖๓ นี้ ได้ดำเนินการปรับปรุง เรียบเรียงโดยอิงหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขในเรือนจำ ปีพุทธศักราช ๒๕๖๑ และได้กำหนดเนื้อหาหมวดวิชาหลักไว้เป็นจำนวน ๘ หมวดวิชา เพื่อสนับสนุนให้กรมราชทัณฑ์ใช้เป็นหลักสูตรมาตรฐานในการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขในเรือนจำ (อสรจ.) ต่อไป

หลักสูตรนี้ต้องการให้ผู้ผ่านการอบรมมีความสามารถ มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) และพฤติกรรมการสุขภาพ (Health Behavior) ที่เหมาะสม

๑. สามารถเป็นแกนนำในงานส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลเบื้องต้น และการฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนเฝ้าระวังสุขภาพ และคัดกรองผู้ป่วยเบื้องต้นได้

๒. สามารถสื่อสารโน้มน้าวให้ผู้ต้องขังตื่นตัว และรับผิดชอบต่อตนเองในการเฝ้าระวังดูแลสุขภาพตนเอง ชุมชน และสภาพแวดล้อมของสังคม/ชุมชนตามบริบทเรือนจำ

๓. สามารถสร้างโอกาสให้กลุ่มผู้ต้องขังเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชนตามบริบทเรือนจำ

หลักสูตรนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดีของผู้บริหาร (ที่ปรึกษา) จากกรมราชทัณฑ์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ตลอดจนคณะทำงานจากกรมราชทัณฑ์ สถาบันพัฒนานวัตกรรมด้านระบบบริการสุขภาพ กองสุศึกษา และกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง นำไปประยุกต์ใช้ในงานพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขในกลุ่มผู้ต้องขังให้เป็นมาตรฐานเดียวกันต่อไป

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ตุลาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทนำ	
๑. เหตุผลและความจำเป็น	๑
๒. คุณสมบัติ	
หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.)	๒
๓. หลักการ	๒
๔. จุดมุ่งหมาย	๒
๕. ปรัชญาของหลักสูตร	๓
๖. มาตรฐานสมรรถนะ อสรจ.	๓
๗. การประเมินผลการฝึกอบรม	๓
๘. บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.)	๔
๙. โครงสร้างของหลักสูตร	๔
๑๐. เนื้อหาในแต่ละหมวดวิชา	๕
๑) ชื่อวิชา ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม	๕
๒) ชื่อวิชา การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญ	๘
๓) ชื่อวิชา การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน	๙
๔) ชื่อวิชา การดูแลผู้มีปัญหาสุขภาพจิต/จิตเวช และผู้ใช้สารเสพติด	๑๐
๕) ชื่อวิชา การสื่อสารและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ	๑๑
๖) ชื่อวิชา การดูแลสุขภาพพื้นฐานในผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ	๑๑
๗) ชื่อวิชา อนามัยแม่และเด็กเบื้องต้น	๑๑
๘) ชื่อวิชา การบริหารจัดการตามบริบทพื้นที่	๑๒
๑๑. แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้	๑๓
๑) ชื่อวิชา ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม	๑๓
๒) ชื่อวิชา การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญ	๑๘
๓) ชื่อวิชา การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน	๒๑
๔) ชื่อวิชา การดูแลผู้มีปัญหาสุขภาพจิต/จิตเวช และผู้ใช้สารเสพติด	๒๓
๕) ชื่อวิชา การสื่อสารและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ	๒๘
๖) ชื่อวิชา การดูแลสุขภาพพื้นฐานในผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ	๓๒
๗) ชื่อวิชา อนามัยแม่และเด็กเบื้องต้น	๓๓
๘) ชื่อวิชา การบริหารจัดการตามบริบทพื้นที่	๓๔
๑๒. ตารางการฝึกอบรมหลักสูตร อสรจ.	๓๘
คณะผู้จัดทำ	

หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขในเรือนจำ (อสรจ.)

บทนำ

เหตุผลและความจำเป็น

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ รับทราบรายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่องสิทธิของผู้ต้องขังและสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขจากรัฐ กรณีการเข้าถึงสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขของผู้ต้องขัง และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แพทย์สภา และสภาการพยาบาล เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าว และเพื่อให้ผู้ต้องขังในประเทศไทยได้เข้าถึงสิทธิทางสุขภาพอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ กติการะหว่างประเทศหรือพันธกรณีระหว่างประเทศ ทั้งนี้ผู้ต้องขังในเรือนจำควรได้รับการเข้าถึงบริการสาธารณสุขอันมีมาตรฐานและประสิทธิภาพที่พึงจะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน

ปัญหาประการหนึ่งคือ ก่อนที่ผู้ต้องขังแต่ละคนจะได้รับสิทธิในการมาถึงสถานพยาบาลเพื่อรับการตรวจรักษาและเข้าถึงการรักษายังมีขั้นตอนที่แตกต่างกันไปตามแต่ละเรือนจำ เช่น มีการกำหนดว่า พยาบาลจะตรวจผู้ต้องขังจากแดนใด ในวันใด เช่นการตรวจแดนหนึ่งวันจันทร์ ตรวจแดนสองวันอังคาร ผู้ต้องขังแต่ละแดนจึงต้องรอให้ถึงวันของแดนตนเองจึงจะมีสิทธิเข้าไปตรวจที่สถานพยาบาล แต่หากมีผู้ป่วยฉุกเฉินก็จะได้รับการรักษาก่อนเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีกำลังไม่เพียงพอ เรือนจำหลายแห่งใช้ระบบคัดกรองในแดนก่อนเพื่อไม่ให้มีปริมาณผู้ต้องขังมาที่สถานพยาบาลจำนวนมากจนเป็นภาระของสถานพยาบาลมากเกินไป โดยส่วนใหญ่เรือนจำให้อาสาสมัครนักโทษประจำแดนนั้นๆเป็นผู้คัดกรองเบื้องต้น จึงมีความเป็นไปได้ที่อาสาสมัครคัดกรอง หรือผู้บังคับบัญชาการแดนซึ่งไม่มีความรู้เฉพาะทางการแพทย์ อาจวินิจฉัยผิด และทำให้ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยเข้าไม่ถึงบริการด้านสุขภาพตามสิทธิของตน รวมถึงการส่งเสริมและป้องกันโรค อย่างทั่วถึงเท่าเทียมและเสมอภาค

ในปี ๒๕๖๓ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการจัดตั้งโครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความดี ด้วยหัวใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นในด้านการส่งเสริมทางด้านเครื่องมือแพทย์ ด้านการบริการทางการแพทย์ ด้านการบริการทางการพยาบาล โดยพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยที่จำเป็นแก่ผู้ต้องขัง และองค์ความรู้ด้านสุขภาพในเรือนจำแก่อสาสมัครด้านสุขภาพในเรือนจำ (อสรจ.)

ผู้เกี่ยวข้องจากกระทรวงยุติธรรม โดยกรมราชทัณฑ์ และกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จึงได้ร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ปีพุทธศักราช ๒๕๖๓ ขึ้น เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ(อสรจ.)ในเรือนนอนและโรงฝึกงานในเรือนจำให้มีความรู้ ความเข้าใจ ฝึกระวัง คัดกรองสุขภาพเบื้องต้น ดูแลช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ตลอดจนดูแลสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมในกลุ่มผู้ต้องขังในเรือนจำต่อไป

คุณสมบัติ

หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.)

๑. เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดี เว้นแต่เป็นผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดี ผู้บังคับบัญชาเรือนจำอาจคัดเลือกจากนักโทษชั้นกลางขึ้นไปตามลำดับ และกำหนดเหลือโทษ ๑ ปีขึ้นไป
๒. เป็นผู้ต้องขังที่สามารถอ่านออกเขียนได้ หรือจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ขึ้นไป
๓. มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ และมีพฤติกรรมทางด้านสุขภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดี

หมายเหตุ :

๑. ในการคัดเลือกผู้ต้องขังจากชั้นกลางขึ้นไปเข้ารับการอบรม ให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บัญชาการเรือนจำ หากจำแนกแล้วเห็นว่า ผู้ต้องขังมีความประพฤติดี มีใจรัก ชอบช่วยเหลือและมีจิตอาสาที่จะดูแลผู้ต้องขังอื่น โดยไม่รังเกียจเดียดฉันท์ ก็ให้สามารถคัดเลือกมาเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ได้
๒. ในการจัดอบรม หากจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำที่จะอบรม อสรจ. มีน้อย หรือเป็นเรือนจำที่กำหนดโทษไม่เกิน ๒ ปี เช่น สถานกักขัง อาจย้ายผู้ต้องขังที่จะเข้ารับการอบรมไปรวมกับเรือนจำอื่นในเขตเดียวกัน และกลับมาปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำของตนตามเดิม

หลักการ

๑. เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานด้านสุขภาพ และเจตคติที่เหมาะสม สามารถทำหน้าที่ อสรจ. ได้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับนโยบายด้านระบบบริการสุขภาพ
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นความรู้ ความเข้าใจ และทักษะทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติจริง สามารถจัดฝึกอบรมได้ตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน (อสรจ.)
๓. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับปัญหาสาธารณสุข/ปัญหาสุขภาพของเรือนจำแต่ละแห่ง

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อผลิตและพัฒนา อสรจ. ให้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีในการดำเนินงานสุขภาพภาคประชาชน โดยกลวิธีสาธารณสุขมูลฐาน และชุมชนตามบริบทของเรือนจำ
๒. เพื่อให้ อสรจ. สามารถนำความรู้ด้านสุขภาพไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นเฝ้าระวัง และถ่ายทอดความรู้ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และดูแลช่วยเหลือเพื่อนผู้ต้องขังกลุ่มป่วยเบื้องต้น ตลอดจนดูแลสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพของกลุ่มผู้ต้องขังในชุมชนบริบทของเรือนจำ
๓. เพื่อให้ อสรจ. มีบุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรมและวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาสาสมัคร
๔. เพื่อให้ อสรจ. ตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเพื่อนมนุษย์ในชุมชนเรือนจำสำนึกในความเป็นไทย และเสียสละเพื่อส่วนรวม

ปรัชญาของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ปีพุทธศักราช ๒๕๖๑ นี้มุ่งหวังให้หน่วยงานเรือนจำทุกแห่ง ทุกองค์กรที่ต้องการผลิต และพัฒนา อสรจ. ให้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติ ทักษะและความสามารถ

ในการดำเนินงานสุขภาพภาคประชาชน โดยกลวิธีสาธารณสุขมูลฐาน สามารถนำไปใช้ได้เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนบริบทเรือนจำแต่ละแห่งที่สามารถจะดำเนินการได้ อันมุ่งให้ประชาชน ชุมชน พึ่งตนเอง

มาตรฐานสมรรถนะ อสรจ.

๑. มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) และพฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior) ที่เหมาะสม
๒. สามารถเป็นแกนนำในงานส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลเบื้องต้น และการฟื้นฟูสภาพตลอดจนเฝ้าระวังสุขภาพและคัดกรองผู้ป่วยเบื้องต้นได้
๓. สามารถสื่อสารโน้มน้าวให้ผู้ต้องขังตื่นตัว และรับผิดชอบต่อตนเองในการเฝ้าระวังดูแลสุขภาพตนเอง ชุมชน และสภาพแวดล้อมของสังคม
๔. สามารถสร้างโอกาสให้กลุ่มผู้ต้องขังเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน

รูปแบบ/เกณฑ์การประเมินสมรรถนะ อสรจ.

การประเมินผลการฝึกอบรม

- ประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน (พฤติกรรมการมีส่วนร่วม)
- ประเมินทักษะการปฏิบัติ (การปฏิบัติ)

บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสจร.) ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือพยาบาลในการ

๑. นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสุขภาพที่สอดคล้องในพื้นที่
๒. เป็นผู้สื่อข่าวสารด้านสาธารณสุขระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังในเรือนจำ
๓. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพตนเอง และถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนโน้มน้าวเพื่อนผู้ต้องขังในเรือนจำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม
๔. ส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค โดยให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ต้องขัง ในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างสุขภาพพลานามัยให้แข็งแรง ตลอดจนการสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการเจ็บป่วยน้อยที่สุด
๕. เป็นจิตอาสาและช่วยเหลือพยาบาลในการให้บริการสาธารณสุขเบื้องต้นแก่กลุ่มผู้ต้องขัง เช่น การคัดกรองโรคผู้ป่วยเบื้องต้น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การส่งผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลเรือนจำ และการดูแลติดตามผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานพยาบาล ภายใต้การดูแลของเจ้าหน้าที่พยาบาลในเรือนจำ

โครงสร้างของหลักสูตร

เนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสจร.) ปีพุทธศักราช ๒๕๖๓ กำหนดวิชาที่อบรมไว้ ดังนี้

หมวดวิชา	เวลา(ชั่วโมง)	
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม	๓	๒
๒. การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญ	๓	๒
๓. การปฐมพยาบาลฉุกเฉินและการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน (Emergency First Aid and Basic Life Support Training Course)	๒	๓
๔. การดูแลผู้มีปัญหาสุขภาพจิต/จิตเวช และผู้ใช้สารเสพติด	๑	๒
๕. การสื่อสารและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ	๑	๑
๖. การดูแลสุขภาพพื้นฐานในผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ	๑	๑
๗. อนามัยแม่และเด็กเบื้องต้น	๑	๑
๘. การบริหารจัดการตามบริบทพื้นที่	๑	

วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้

วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับ อสจร. โดยการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

เนื้อหาในแต่ละหมวดวิชา ดังต่อไปนี้

๑. ชื่อวิชา ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

กลุ่มวิชาบังคับ : ๕ ชั่วโมง (ภาคทฤษฎี จำนวน ๓ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ จำนวน ๒ ชั่วโมง)

๕ วิชาย่อย : วิชาโภชนาการและอาหารเพื่อสุขภาพ

วิชาสุขภาพช่องปากและการดูแล

วิชาการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

วิชาการสุขาภิบาลอาหารและน้ำในเรือนจำ

วิชาการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ

ชื่อวิชาย่อยที่ ๑.๑ โภชนาการและอาหารเพื่อสุขภาพ

วัตถุประสงค์รายวิชา

- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถประเมินภาวะโภชนาการอย่างง่ายได้ด้วยตนเอง
- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเลือกซื้ออาหารลดหวาน มัน เค็มได้ด้วยตนเอง

มาตรฐานรายวิชา

- ประเมินภาวะโภชนาการโดยการวัดเส้นรอบเอว หน่วยเป็นเซนติเมตร (เส้นรอบเอวไม่ควรเกินครึ่งหนึ่งของส่วนสูง)
- อาหาร หวาน มัน เค็ม ๖ ๖ ๑
- การอ่านฉลากโภชนาการอย่างง่าย (GDA) ร่วมกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีสัญลักษณ์ทางเลือกสุขภาพ (Healthier Choice Logo) และการสังเกตวันหมดอายุบนผลิตภัณฑ์

คำอธิบายรายวิชา

อาหารเพื่อสุขภาพ คือ การเลือกอาหารและกินอาหารให้ได้คุณค่าทางโภชนาการที่สมดุล กินอาหารให้ครบถ้วนทุกหมู่ในแต่ละวัน เน้นผัก ปลาและธัญพืชเป็นพิเศษ ไม่งดอาหารมื้อใดมื้อหนึ่ง และการควบคุมการกินอาหารหวาน มัน เค็ม ไม่ให้มากเกินไป (๖:๖:๑)

ชื่อวิชาย่อยที่ ๑.๒ สุขภาพช่องปากและการดูแล

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้อาสาสมัครเรือนจำ (อสจร.) มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติ บอกร่องค์ความรู้ด้านทันตสุขภาพ โดย อสจร. ต้องสามารถ

๑. อธิบายการรับประทานอาหารที่มีความเสี่ยงการเกิดโรคในช่องปาก
๒. อธิบายปัจจัยที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคเหงือก โรคปริทันต์ และโรคฟันผุ
๓. อธิบายการทำความสะอาดช่องปาก การแปรงฟันที่ถูกต้องวิธี
๔. อธิบายการประเมินสุขภาพช่องปากเบื้องต้น

มาตรฐานรายวิชา

๑. สุขภาพช่องปากต่อสุขภาพร่างกาย
 - โครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะในช่องปาก
๒. พฤติกรรมที่มีผลเสียต่อทันตสุขภาพ
 - การรับประทานอาหาร ขนมห ลุกอม
 - การทำความสะอาดช่องปากที่ไม่เหมาะสม
๓. โรคฟันผุ
 - สาเหตุที่ทำให้เกิดโรค
 - แนวทางการรักษาและการส่งเสริมและป้องกันฟันผุ
๔. โรคปริทันต์ เหงือกอักเสบ
 - สาเหตุที่ทำให้เกิดโรค
 - แนวทางการรักษาและการส่งเสริมป้องกันโรคปริทันต์ และเหงือกอักเสบ
๕. ข้อปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปาก
 - การแปรงฟันที่ถูกต้องวิธี

คำอธิบายรายวิชา

สุขภาพช่องปากต่อสุขภาพร่างกาย

ปากเป็นประตูสู่สุขภาพ ปัญหาสุขภาพช่องปากอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ อื่นๆ ที่ร้ายแรงหรือเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยมีสาเหตุมาจากปัญหาสุขภาพอื่นๆ ได้ ปัญหาสุขภาพช่องปาก ที่สำคัญคือโรคฟันผุ และโรคปริทันต์อักเสบ ซึ่งพบในประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และส่งผลกระทบต่อ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีในประชากรเกือบทุกช่วงวัย ดังนั้นทีมสร้างเสริมสุขภาพจึงจำเป็นต้องมีความรู้ เกี่ยวกับโรคดังกล่าว เพื่อให้รู้วิธีการป้องกัน เข้าใจแนวทางการรักษา สามารถตรวจ ให้คำแนะนำ บำบัด ฉุกฉิน และส่งต่อเพื่อการรักษา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ชื่อวิชาย่อยที่ ๑.๓ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

วัตถุประสงค์รายวิชา

- เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออกกำลังกายได้อย่างถูกต้องตามหลักการออกกำลังกาย
- เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำการออกกำลังกายไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

มาตรฐานรายวิชา

๑. ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมทางกาย/การออกกำลังกาย
๒. หลักการออกกำลังกาย
๓. หลักในการออกแบบโปรแกรมออกกำลังกาย (FITT)
๔. การแบ่งประเภทการฝึก
 - การยืดเหยียดร่างกาย

- การฝึกร่างกายด้วยแรงต้าน
- การฝึกเรื่องระบบหายใจไหลเวียนเลือด

๕. ข้อจำกัดในการออกกำลังกาย

คำอธิบายรายวิชา

การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ คือการออกกำลังกายที่ไม่หวังผลแพ้ชนะ แต่เพื่อเสริมสร้างร่างกายให้มีสุขภาพดีตามหลักการออกกำลังกายทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความยืดหยุ่นของร่างกาย ความแข็งแรงของร่างกาย และสมรรถภาพของระบบหัวใจไหลเวียนเลือด

ชื่อวิชาย่อยที่ ๑.๔ การสุขาภิบาลอาหารและน้ำในเรือนจำ

วัตถุประสงค์รายวิชา

- เพื่อให้อาสาสมัครเรือนจำ (อสรจ.) มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติ บอกรต่อการสุขาภิบาลอาหาร และการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคในเรือนจำ

มาตรฐานรายวิชา

๑. การสุขาภิบาลอาหาร
 - สุขวิทยาส่วนบุคคลของผู้สัมผัสอาหาร
 - วิธีการล้างมือที่ถูกต้อง
 - วิธีการล้างผักที่ถูกต้อง ๓.๒ การจัดการขยะ
๒. การจัดการคุณภาพน้ำบริโภค
 - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับน้ำสะอาด
 - การตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้น

คำอธิบายรายวิชา

วิชาการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

ความสำคัญและบทบาทของ อาสาสมัครเรือนจำ (อสรจ.) ทำหน้าที่ในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยการเป็นแกนนำและถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ โภชนาการ การออกกำลังกาย มารดาและทารก สุขภาพช่องปาก และการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม

วิชาย่อยที่ ๑.๕ การอนามัยสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ

วัตถุประสงค์รายวิชา

- เพื่อให้อาสาสมัครเรือนจำ (อสรจ.) มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติ บอกรต่อการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ

มาตรฐานรายวิชา

๑. การจัดสภาพแวดล้อมเรือนนอนที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
 - การทำความสะอาดเรือนนอน
 - การทำความสะอาดเครื่องนอน

- อุณหภูมิ ความชื้น แสงสว่างและการระบายอากาศ
- การป้องกันอุบัติเหตุและอัคคีภัย
- ๒. การจัดการขยะ
 - ประเภทของขยะ
 - การจัดการขยะ
- ๓. การควบคุมสัตว์ แมลง พาหะนำโรค
 - การควบคุมและป้องกันยุง แมลงวัน แมลงสาบ หนู
- ๔. พฤติกรรมการใช้และการทำความสะอาดส้วมที่ถูกต้อง
 - พฤติกรรมการใช้ส้วม
 - การทำความสะอาด

คำอธิบายรายวิชา

การสุขาภิบาลที่อยู่อาศัยและสถาบัน หมายถึง การจัดการและควบคุมดูแลที่อยู่อาศัยหรืออาคารสถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่ทำการซึ่งกำหนดให้เป็นที่ชุมนุมให้สะอาดถูกสุขลักษณะ โดยจัดการให้ได้ตามความต้องการขั้นมูลฐานทั้งทางร่างกาย จิตใจ และจัดให้ปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุและการเกิดโรคระบาดในผู้อยู่อาศัย

๒. ชื่อวิชา การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญ (๕ ชั่วโมง ; ภาคทฤษฎี จำนวน ๓ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ จำนวน ๒ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. เพื่อทราบและเข้าใจหลักการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่เป็นพื้นฐาน
๒. เพื่อทราบและเข้าใจหลักการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคฉี่หนู
๓. เพื่อทราบและเข้าใจหลักการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคเอดส์
๔. เพื่อทราบและเข้าใจหลักการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่

มาตรฐานรายวิชา

๑. อสรจ. แสดงความรู้ความเข้าใจสาเหตุของการเกิดโรค การติดต่อของโรค การตระหนักและคัดกรองโรค วิธีป้องกัน ควบคุมไม่ให้เกิดโรคในเรือนจำ
๒. อสรจ. มีทักษะ/สามารถตระหนักในอาการ อาการแสดงและคัดกรองโรคได้ ให้คำแนะนำในการป้องกันโรคและดูแลรักษาเบื้องต้น
๓. อสรจ. สามารถถ่ายทอดความรู้ สื่อสารโน้มน้าวให้ผู้ต้องขังตื่นตัว และรับผิดชอบต่อการดูแลสุขภาพเฝ้าระวังดูแลสุขภาพ และสภาพแวดล้อมของสังคม

คำอธิบายรายวิชา

๑. หลักการและแนวปฏิบัติในการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญในเรือนจำ
๒. บทบาทของ อสรจ. ในการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญในเรือนจำ

๓. ชื่อวิชา การปฐมพยาบาลฉุกเฉินและการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน (Emergency First Aid and Basic Life Support Training Course)

(๕ ชั่วโมง ; ภาคทฤษฎี จำนวน ๒ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ จำนวน ๓ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทยและสิทธิ UCEP
๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับภาวะฉุกเฉินและหลักและวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
๓. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และทักษะในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานและการใช้เครื่อง AED
๔. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความปลอดภัยในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้บาดเจ็บหรือผู้ป่วยฉุกเฉิน

มาตรฐานรายวิชา

ผู้เรียนต้องมีความรู้และทักษะด้านใดบ้าง เพื่อนำไปปฏิบัติงานได้จริง

๑. ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน
๒. ภาวะฉุกเฉินของหัวใจระบบการแพทย์ฉุกเฉิน(สิทธิ UCEP)
๓. การช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)
๔. การใช้เครื่องฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (AED)
๕. การปฐมพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน
๖. การจัดทำพิกพื้นผู้ป่วยเจ็บทั่วไป
๗. การแก้ไขทางเดินหายใจถูกอุดกั้น (Chocking)
๘. การจัดทำพิกพื้น(Recovery position)

คำอธิบายรายวิชา

๑. ภาวะฉุกเฉิน ระบบการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทยและสิทธิ UCEP
ขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมถึงภาวะฉุกเฉิน ซึ่งเป็นภาวะที่คุกคามต่อชีวิต สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกกลุ่มอายุ ทั้งบนบกและในน้ำ การประเมิน การแยกระดับภาวะฉุกเฉิน และและการร้องขอความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทย สิทธิของผู้ป่วยฉุกเฉินในการเข้ารับบริการ

๒. การช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)

ครอบคลุมเนื้อหา ภาวะฉุกเฉินเกี่ยวกับระบบหัวใจ ระบบหายใจ การจัดการกับภาวะหัวใจหยุดเต้น (cardiac arrest) หลักและวิธีการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (Basic life support) ขั้นตอนของการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน การประเมินความปลอดภัย ณ จุดเกิดเหตุ การประเมินการหายใจของผู้ป่วย การร้องขอความช่วยเหลือในระบบการแพทย์ฉุกเฉินโดยการโทรหมายเลข ๑๖๖๙ การกดหน้าอกอย่างเดียว(Hand only CPR) และการกดหน้าอกร่วมกับการช่วยหายใจ

๓. การใช้เครื่องฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (Automated External Defibrillator: AED)

ครอบคลุมเนื้อหา หลักการทำงาน วิธีการใช้เครื่องช่วยฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (Automated External Defibrillator: AED) ซึ่งเป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถวิเคราะห์คลื่นไฟฟ้าหัวใจได้โดยอัตโนมัติ และมีกระแสไฟฟ้าที่สามารถช็อกไฟฟ้าหัวใจชนิดเคลื่อนที่ได้ ประโยชน์ของการใช้ AED ได้เร็วจะช่วยทำให้ผู้ป่วยมีโอกาสการรอดชีวิตเพิ่มมากขึ้น ๓๐-๔๐%

๔. การปฐมพยาบาลภาวะฉุกเฉินเบื้องต้น การจัดทำพักฟื้น (Recovery position) ผู้ป่วยเจ็บทั่วไป
ครอบคลุมเนื้อหา ภาวะฉุกเฉินที่เป็นอันตรายต่อสัญญาณชีพ หรือการรอดชีวิตจากภาวะฉุกเฉิน หลัก
และวิธีการปฐมพยาบาลภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อย เช่น การแก้ทางเดินหายใจถูกอุดกั้น (Chocking) ในผู้ใหญ่เด็กและ
ทารกด้วยวิธีการทำรัดกระดูกที่หน้าท้อง(Abdominal thrusts) ในผู้ใหญ่และเด็ก และวิธีการตบหลังและกด
หน้าอกในทารก(back blow, chest thrusts) ฯ การเคลื่อนย้ายที่จำเป็น การจัดทำพักฟื้น (Recovery position)
ผู้ป่วยเจ็บทั่วไป วิธีการจัดทำพักฟื้นผู้ป่วยที่หมดสติแต่ยังหายใจอยู่หรือผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือจากการช่วยฟื้นคืน
ชีพ(CPR) จนกลับมามีชีพจรและหายใจได้เองอีกครั้ง ระหว่างรอการช่วยเหลือจากหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน

๔. ชื่อวิชา การดูแลผู้มีปัญหาสุขภาพจิต/จิตเวช และผู้ใช้สารเสพติด

(๓ ชั่วโมง ; ภาคทฤษฎี จำนวน ๑ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ จำนวน ๒ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. คัดกรองโรค/ภาวะซึมเศร้า โรคจิต ความเสี่ยงต่อการทำร้าย/ฆ่าตัวตนเองหรือผู้อื่น โรคติดสุราและ
ภาวะเพื่อจากการถอนสุรา และระบุสัญญาณเตือนของพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงได้อย่างถูกต้อง
๒. ให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจและเฝ้าระวังมิให้เกิดภาวะอันตรายต่อผู้ป่วยและผู้ต้องขังอื่นได้
อย่างถูกต้องเหมาะสม
๓. สามารถบริหารเหตุการณ์ภาวะจิตเวชฉุกเฉินเบื้องต้นและรายงานเจ้าหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว
และปลอดภัย
๔. สามารถจำกัดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของผู้ต้องขังที่มีภาวะจิตเวชฉุกเฉินได้อย่างถูกต้องปลอดภัย

มาตรฐานรายวิชา

๑. อาการ พฤติกรรมที่แสดงออกและความสำคัญของการเฝ้าระวังและช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรค
จิต โรคซึมเศร้า พฤติกรรมเสี่ยงต่อการทำร้าย/ฆ่าตนเองและผู้อื่น โรคติดสุราและภาวะเพื่อจากการถอนสุรา
๒. ทักษะการสื่อสารเพื่อช่วยเหลือด้านจิตใจเบื้องต้น
๓. การจัดการเหตุการณ์ภาวะจิตเวชฉุกเฉินเบื้องต้นและการจำกัดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงอย่าง
ปลอดภัย

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและฝึกปฏิบัติในการคัดกรอง การให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจให้กับผู้ต้องขังที่เสี่ยงกับการ
ป่วยเป็นโรคจิตเวชที่สำคัญได้แก่ โรคจิต โรคซึมเศร้าหรือมีภาวะซึมเศร้า ความเสี่ยงต่อการทำร้าย/ฆ่าตนเอง
หรือผู้อื่น โรคติดสุราและภาวะเพื่อจากการถอนสุรา

ศึกษาและฝึกปฏิบัติในการเฝ้าระวังภาวะจิตเวชฉุกเฉินในกลุ่มผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะ
จิตเวชฉุกเฉิน ตั้งแต่เริ่มมีสัญญาณเตือน การสื่อสารเพื่อผ่อนคลายสถานการณ์ การจัดการเหตุการณ์เบื้องต้น
การรายงานเจ้าหน้าที่ และการจำกัดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงอย่างถูกต้องปลอดภัย

๕. ชื่อวิชา การสื่อสารและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ

(๒ ชั่วโมง ; ภาคทฤษฎี จำนวน ๑ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ จำนวน ๑ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสื่อสารและการจัดกิจกรรมเรียนรู้
๒. วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ออกแบบกิจกรรมและสื่อในการสื่อสารสุขภาพได้
๓. ดำเนินการสื่อสารและจัดกิจกรรมเรียนรู้ด้านสุขภาพได้

มาตรฐานรายวิชา

๑. อสรจ. นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ออกแบบกิจกรรมและสื่อ ในการสื่อสารสุขภาพได้
๒. อสรจ. สามารถดำเนินการสื่อสารและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพกับกลุ่มเป้าหมายได้

คำอธิบายรายวิชา

๑. การสื่อสาร
 - ๑.๑ กระบวนการสื่อสารและองค์ประกอบของการสื่อสาร
 - ๑.๒ การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย เพื่อการออกแบบกิจกรรมและสื่อในการสื่อสาร
 - ๑.๓ การออกแบบการสื่อสารและสื่อ
๒. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ
 - ๒.๑ ความหมายและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้
 - ๒.๒ รูปแบบและเทคนิคการจัดการเรียนรู้
 - ๒.๓ การออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ชื่อวิชา การดูแลสุขภาพพื้นฐานในผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(๒ ชั่วโมง ; ภาคทฤษฎี จำนวน ๑ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ จำนวน ๑ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

- เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการเกี่ยวกับการดูแลฟื้นฟูสภาพร่างกายของผู้สูงอายุเบื้องต้นได้ และเข้าใจหลักการส่งเสริมสุขภาพเบื้องต้นผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง และผู้พิการได้

มาตรฐานรายวิชา

- การเสริมสร้างสุขภาพให้แก่ผู้ที่จำเป็นต้องรับการฟื้นฟูร่างกาย ในผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการในประเด็นด้านโภชนาการ และการออกกำลังกาย
- การทำกายภาพบำบัดเพื่อรักษาและฟื้นฟู ในผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

๗. ชื่อวิชา อนามัยแม่และเด็กเบื้องต้น

(๒ ชั่วโมง ; ภาคทฤษฎี จำนวน ๑ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ จำนวน ๑ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. ผู้เข้าอบรมสามารถอธิบายวิธีการดูแลส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์

๒. ผู้เข้าอบรมสามารถอธิบายวิธีการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนารเด็กปฐมวัย
๓. ผู้เข้าอบรมสามารถอธิบายประโยชน์และวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

มาตรฐานรายวิชา

- ประเมินสถานะสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ได้
- ประเมินสถานะสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพและพัฒนารเด็กปฐมวัยได้
- ช่วยเหลือหญิงหลังคลอดเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำเร็จ

คำอธิบายรายวิชา

อนามัยแม่และเด็ก คือ การดูแลสุขภาพของหญิงทั้งก่อน ระหว่าง และหลังตั้งครรภ์ ให้มีการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย และคลอดมีคุณภาพ แม่และทารกปลอดภัย ปราศจากภาวะแทรกซ้อน มีสุขภาพแข็งแรงพร้อมทั้งมีบุตรที่สมบูรณ์แข็งแรงและได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพส่งเสริมได้กินนมแม่จนถึง ๖ เดือนและกินนมแม่ควบคู่อาหารตามวัยจนถึง ๒ ปีหรือนานกว่านั้น พร้อมทั้งดูแลต่อเนื่องเพื่อให้เด็กเติบโตมีพัฒนาการสมวัย ทั้งสุขภาพะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

๘. ชื่อวิชา การบริหารจัดการตามบริบทพื้นที่ พื้นที่ (๑ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ ของการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ได้
๒. ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีในบทบาทของการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ได้
๓. อธิบายการดำเนินงานของการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ได้

มาตรฐานรายวิชา

๑. อสรจ.สามารถปฏิบัติงานงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๒. อสรจ.สามารถดำเนินงานตามแนวทางหรือขั้นตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและทราบถึงบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำพร้อมทั้งดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการและสามารถบริหารจัดการเหตุการณ์เบื้องต้น เช่น เมื่อเจอเหตุการณ์ผู้ต้องขังป่วย การดำเนินการของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ การบันทึกรายงานและการรายงานเจ้าหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและปลอดภัย

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
๑. วิชา ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

วิชาย่อยที่ ๑.๑ โภชนาการและอาหารเพื่อสุขภาพ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
<p>๑. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถประเมินภาวะโภชนาการอย่างง่ายได้ด้วยตนเอง</p> <p>๒. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเลือกซื้ออาหารลดหวาน มัน เค็มได้ด้วยตนเอง</p>	<p>การประเมินภาวะโภชนาการอย่างง่ายโดยการวัดเส้นรอบเอว โดยเว้นรอบเอวที่วัดได้ไม่ควรเกินครึ่งหนึ่งของส่วนสูง (ส่วนสูงหารสอง) หน่วยเป็นเซนติเมตร จะทำให้ทราบว่าตนเองมีภาวะอ้วนลงพุงหรือไม่ ซึ่งภาวะอ้วนลงพุง เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน เป็นต้น โดยการป้องกันการเกิดภาวะอ้วนลงพุง ได้แก่ การกินอาหารให้เหมาะสมตามความต้องการของร่างกาย และการควบคุมการกินอาหารหวาน มัน เค็ม ไม่ให้มากเกินไป (๖:๖:๑) โดยการอ่านฉลากโภชนาการอย่างง่าย (GDA) บนบรรจุภัณฑ์ ร่วมกับการสังเกตผลิตภัณฑ์ที่มีสัญลักษณ์ทางเลือกสุขภาพ (Healthier Choice Logo)</p>	<p>ภาคทฤษฎี</p> <p>๑.บรรยายเมนูสุขภาพและฝึกปฏิบัติลดหวาน มัน เค็ม (๖:๖:๑)</p> <p>ภาคปฏิบัติ</p> <p>๒. วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมจับคู่ และประเมินตนเองโดยการวัดรอบเอว</p> <p>๓. ฝึกปฏิบัติการอ่านฉลากโภชนาการอย่างง่าย (GDA)</p> <p>๔. ฝึกสังเกตผลิตภัณฑ์ที่มีสัญลักษณ์ทางเลือกสุขภาพ (Healthier Choice Logo)</p> <p>๕. ฝึกสังเกตวันหมดอายุบนบรรจุภัณฑ์</p>	<p>๑.สายวัดรอบเอว</p> <p>๒.Power point เมนูสุขภาพลด หวาน มัน เค็ม ๓.Model อาหารหวาน มัน เค็ม</p> <p>๔. ขนม นม เครื่องดื่มต่างๆ ที่มีฉลากโภชนาการอย่างง่าย (GDA) สัญลักษณ์ทางเลือกสุขภาพ (Healthier Choice Logo) และวันหมดอายุบนบรรจุภัณฑ์</p>	<p>๔๐ นาที</p> <p>๒๐ นาที</p>	<p>โดยการซักถามและสังเกตการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรม</p>

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
วิชา ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

วิชาย่อยที่ ๑.๔ การสุขาภิบาลอาหารและน้ำในเรือนจำ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
๑.เพื่อให้อาสาสมัครเรือนจำ (อสรจ.) มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติ บอกต่อสุขวิทยาส่วนบุคคลของผู้สัมผัสอาหาร และการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคในเรือนจำ	<p>๑. การสุขาภิบาลอาหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบริโภคอาหารที่ถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร <p>๒.พฤติกรรมอนามัยในการบริโภคอาหารให้ปลอดภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกินร้อน (อาหารปรุงสุกใหม่) - ใช้ช้อนกลาง (ลดโรคที่ติดต่อทางน้ำลาย) - การล้างมือที่ถูกวิธี <p>๓. การจัดการคุณภาพน้ำบริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเภทน้ำบริโภคในเรือนจำ - การเก็บกักน้ำ - พฤติกรรมการบริโภคน้ำที่ถูกต้อง - การดูแลภาชนะเก็บน้ำ <p>๔.การตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้น</p>	<p>ภาคทฤษฎี</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การบรรยายความรู้เบื้องต้น ๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ <p>ภาคปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑.วิทยากรสาธิตการล้างมือ ๗ ขั้นตอน และการตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้น ๒. ให้ผู้เข้าอบรมจับคู่กันเพื่อลงมือปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. Power Point ๒. แผ่นภาพพลิก ๓. สื่อการสอน 	<p>๔๐ นาที</p> <p>๒๐ นาที</p>	<p>อสรจ.สามารถตอบคำถามและสรุปประเด็นสำคัญได้</p>

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
วิชา ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

วิชาย่อยที่ ๑.๕ การอนามัยสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรวบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรม เรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
เพื่อให้อาสาสมัครเรือนจำ (อสรจ.) มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติ บอกต่อ ในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ	๑. การจัดสภาพแวดล้อมเรือนนอนที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี - การทำความสะอาดเรือนนอน - การทำความสะอาดเครื่องนอน - อุณหภูมิ ความชื้น แสงสว่างและการระบายอากาศ - การป้องกันอุบัติเหตุและอัคคีภัย	ภาคทฤษฎี ๑. การบรรยาย ๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	๑. Power Point ๒. แผ่นภาพพลิก ๓. สื่อการสอน	๔๐ นาที	อสรจ.สามารถตอบคำถามและสรุปประเด็นสำคัญได้
	๒. การจัดการขยะ - ประเภทของขยะ - การจัดการขยะ				
	๓. การควบคุมสัตว์ แมลง พาหะนำโรค - การควบคุมและป้องกันยุง แมลงวัน แมลงสาบ หนู				
	๔. พฤติกรรมการใช้ส้วมที่ถูกต้อง - พฤติกรรมการใช้ส้วม - การทำความสะอาด				

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
๒ . วิชา การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่ออุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
๑. เพื่อทราบและเข้าใจหลักการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคติดต่อและภัยสุขภาพที่เป็นพื้นฐาน	๑. หลักการเฝ้าระวังโรค ๒. หลักในการป้องกันและควบคุมโรค	- บรรยาย อธิบาย ชักถาม	- ไฟล์นำเสนอ - เอกสารประกอบกรเรียนการสอน	๓๐ นาที	- การซักถาม - การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
๒. เพื่อทราบและเข้าใจหลักการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคติดต่อ	๑. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัณโรค - สาเหตุการป่วยเป็นวัณโรค - การแพร่กระจายเชื้อวัณโรค - อาการของวัณโรค - การวินิจฉัยวัณโรค - การรักษาวัณโรค ๒. บทบาทหน้าที่ของ อสรจ. - การค้นหาผู้มีอาการสงสัยวัณโรค - วิธีการเก็บเสมหะ - การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในเรือนจำ - ฝึกปฏิบัติการใส่หน้ากากอนามัย - การกำกับการกินยาแบบมีพี่เลี้ยง - ฝึกปฏิบัติการจดบันทึกผู้ที่มีอาการสงสัยวัณโรค	- บรรยายหรือบรรยายแบบ สื่อสองทางประกอบสื่อ เช่น วิดีทัศน์ หรือ Power point - แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ	- ไฟล์นำเสนอ - เอกสารประกอบกรเรียนการสอน - วิดีทัศน์	๖๐ นาที ๓๐ นาที ๓๐ นาที	- การทดสอบโดยการใ้แบบทดสอบ - ประเมินการมีส่วนร่วมระหว่างเรียนโดยสอบถามความรู้ความเข้าใจ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรม เรียนรู้	สื่ออุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
	<p>๒. บทบาทหน้าที่ของ อสรจ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ใช้หวัดใหญ่ในเรือนจำ - ด้านการเฝ้าระวังและคัดกรอง - ด้านการป้องกันและควบคุมโรค - ด้านด้านการเตรียมความพร้อม รองรับการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ - ด้านการดูแลรักษา - ด้านการจัดการเมื่อเกิดการ ระบาดของโรค - ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ 				

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้

๓ . วิชา การปฐมพยาบาลฉุกเฉินและการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน (Emergency First Aid and Basic Life Support Training Course)

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
<p>๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความปลอดภัยในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย</p> <p>๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับภาวะฉุกเฉินที่เป็นอันตรายต่อการใช้ชีวิต</p> <p>๓. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้การปฐมพยาบาลภาวะฉุกเฉิน การกู้ชีพขั้นพื้นฐานและการใช้เครื่อง AED ที่ถูกต้อง</p> <p>๔. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในสภาวะฉุกเฉิน การ</p>	<p>๑.แนวคิด หลักการ ด้านความปลอดภัยในการเข้าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยฉุกเฉิน รวมถึงการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในภาวะฉุกเฉิน</p> <p>๒.หลักและวิธีการปฐมพยาบาลภาวะฉุกเฉินเบื้องต้น</p> <p>๓.หลักและวิธีการด้านการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน</p> <p>๔.หลักและวิธีการใช้เครื่องช่วยฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ (AED)</p> <p>๕.ความรู้ระบบการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทย สิทธิการเข้าถึงบริการ และหลักและวิธีการร้องขอความช่วยเหลือ การขอรับบริการ และการเป็นจิตอาสาช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ อย่างปลอดภัย (การที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้นั้นร่างกายคนเราจำเป็นต้องได้รับออกซิเจนอย่างเพียงพอผ่านทางระบบไหลเวียนเลือดส่งไปยังเซลล์ต่างๆของร่างกาย ถ้าร่างกายเราขาดออกซิเจนในช่วยเวลาใดเวลาหนึ่ง สมองก็จะได้รับออกซิเจนน้อยลง จนสุดท้ายก็จะมีผลทำให้ผู้ป่วยหมดสติ หยุดหายใจ หัวใจจะหยุดเต้น และมีผลทำให้เสียชีวิต</p>	<p>-ประสานหน่วยงานที่สนใจในการจัดกิจกรรม/ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อกำหนดวันเวลาที่จะอบรมให้ความรู้</p> <p>-จัดเตรียมสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม มีพื้นที่ในการวางหุ่นฝึก CPR เพียงพอ</p> <p>-เตรียมบุคลากรครูและผู้ช่วยครูผู้สอนฯให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (ครู ๑ คน ต่อผู้เรียน ๖-๘ คน)</p> <p>-จัดเตรียมหุ่นสำหรับการฝึก CPR และเครื่อง AED ให้เพียงพอตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด</p> <p>-ดำเนินการฝึกอบรมตามรูปแบบและเวลาที่ได้กำหนดไว้</p>	<p>-คอมพิวเตอร์</p> <p>-เครื่องฉาย Projector</p> <p>-หุ่นฝึก CPR ผู้ใหญ่ เด็ก ทารก (หุ่น ๑ ตัว ต่อ ผู้เรียน ๓ คน)</p> <p>-เครื่องฝึก AED (เครื่องฝึก AED ๑ เครื่อง ต่อ ผู้เรียน ๖-๑๒ คน)</p> <p>-อุปกรณ์ฝึกแก้ไขทางเดินหายใจถูกอุดกั้น(choking)(ถ้ามี)</p> <p>-เครื่องขยายเสียง</p> <p>-เอกสารประกอบการอบรม</p>	<p>ทฤษฎี ๒ ชม.</p> <p>ปฏิบัติ ๓ ชม.</p>	<p>-จากการตอบคำถาม</p> <p>-จากการทำแบบทดสอบ</p> <p>-จากแบบประเมินการฝึกปฏิบัติ</p> <p>-แบบประเมินความพึงพอใจ</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
<p>ผู้ชี้พ^{ขึ้น}พื้นฐานและ การใช้เครื่อง AED</p> <p>๕. เพื่อให้ผู้เข้ารับการ อบรมมีความรู้ เกี่ยวกับระบบ การแพทย์ฉุกเฉินและ สิทธิ UCEP</p>	<p>ทางเดินหายใจของผู้ป่วยต้องเปิดอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ออกซิเจนสามารถเข้าไปในปอดและระบบ ไหลเวียนของเลือดได้</p> <p>ดังนั้น ขั้นตอนแรกในการช่วยเหลือผู้ป่วยที่ล้มลง หมดสติคือ ผู้ป่วยต้องได้รับการเปิดทางเดิน หายใจ การช่วยหายใจและคงไว้ซึ่งระบบ ไหลเวียนโลหิต และมีการนำเครื่อง AED มาใช้ใน ผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจเต้นสั่นพลิ้ว (VF) ให้กลับคืน มาเต้นเป็นปกติ)</p>				

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
๔ . วิชา การดูแลผู้มีปัญหาสุขภาพจิต/จิตเวช และผู้ใช้สารเสพติด

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
<p>เพื่อให้ อสรจ. สามารถ</p> <p>๑. คัดกรองโรค/ภาวะซึมเศร้า โรคจิต ความเสี่ยงต่อการทำร้าย/ฆ่าตัวตนเองหรือผู้อื่น โรคติดสุราและภาวะแพ้อาการถอนสุรา และระบุสัญญาณเตือนของพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงได้อย่างถูกต้อง</p> <p>๒. ให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจและเฝ้าระวังมิให้เกิดภาวะอันตรายต่อผู้ป่วยและผู้ต้องขังอื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม</p> <p>๓. สามารถจัดการเหตุการณ์ภาวะจิตเวชฉุกเฉินเบื้องต้นและรายงานเจ้าหน้าที่ได้</p>	<p>๑. ความสำคัญของการช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคจิต โรคซึมเศร้าหรือมีภาวะซึมเศร้า ผู้ที่เสี่ยงต่อการทำร้าย/ฆ่าตนเองหรือผู้อื่น ผู้ต้องขังติดสุราและเสี่ยงต่อการมีภาวะแพ้อาการถอนสุรา โดยเฉพาะผู้ต้องขังแรกรับ</p> <p>๒. ลักษณะของอาการและพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ต้องขังที่มีโรคซึมเศร้า โรคจิต ความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย โรคติดสุราและภาวะแพ้อาการถอนสุรา</p> <p>๓. การสังเกตสัญญาณเตือน เฝ้าระวังและจัดการตั้งแต่ระยะเริ่มต้น จะทำได้ง่ายและป้องกันการเกิดความสูญเสียและความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๔. วิธีการช่วยเหลือทางจิตใจเบื้องต้น ข้อปฏิบัติ ข้อควรหลีกเลี่ยง</p>	<p>๑. ให้ผู้รับการอบรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์สภาพผู้ต้องขังที่คิดว่าน่าจะมีปัญหาสุขภาพจิต หรือป่วยเป็นโรคจิตเวช มีสภาพอย่างไร มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ต้องขังอะไรบ้าง</p> <p>เหตุการณ์ที่รุนแรงที่สุดเป็นอย่างไรและเคยได้จัดการอะไรไปบ้าง ผลเป็นอย่างไร มีความต้องการให้จัดการได้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างไร (power point สไลด์ที่ ๒)</p> <p>๒. วิทยากรจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามประเด็นปัญหา ผลกระทบ ประสบการณ์การจัดการที่ผ่านมาและความต้องการการปรับปรุง รวบรวมพิมพ์คำสำคัญใน power point แล้วขึ้นจอภาพ</p> <p>๓. วิทยากรให้ความรู้การสังเกตอาการและพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ที่ป่วยเป็นโรคซึมเศร้า หรืออาจจะมึภาวะ</p>	<p>คอมพิวเตอร์โน้ตบุคที่ต่อกับเครื่องฉายและ จอภาพ</p> <p>ไฟล์สไลด์ power point การดูแลผู้มีปัญหาสุขภาพจิต สำหรับ อสรจ.</p> <p>วีดีโอเรื่อง “ดูแลเธอด้วยรัก ตอนที่ ๑ การจำกัดพฤติกรรมผู้ป่วยจิตเวชก้าวร้าวรุนแรง” ผลิตโดยสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต</p> <p><u>สื่อเรียนรู้เพิ่มเติม</u></p> <p>๑. โปสเตอร์ความรู้สุขภาพและจิตเวชในเรือนจำ ๓ เรื่อง คือ โรคจิต โรคซึมเศร้า และภาวะแพ้อาการถอนสุรา ผลิตโดยสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต</p> <p>๒. คู่มือปฏิบัติงานด้านสุขภาพของอาสาสมัครในเรือนจำ</p>	<p>กิจกรรมข้อที่ ๑-๖ ใช้เวลา ๑:๓๐ ชั่วโมง และกิจกรรมข้อที่ ๗-๑๐ ใช้เวลา ๑:๓๐ ชั่วโมง</p>	<p>การมีส่วนร่วมและความถูกต้องในการอภิปรายและการฝึกปฏิบัติ</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
<p>อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และปลอดภัย</p> <p>๔. สามารถจำกัด พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของผู้ต้องขังที่มีภาวะจิตเวชฉุกเฉินได้อย่างถูกต้องปลอดภัย</p>	<p>๕. การจัดการกับสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันภาวะอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วย ผู้ต้องขังอื่นและความสงบสุขภายในห้องนอน กองงาน และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๖. การจำกัดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงอย่างปลอดภัยเหมาะสมกับบริบทสามารถทำได้ด้วยความเข้าใจ การฝึกปฏิบัติที่ถูกต้องและมีการฝึกฝนเป็นทีมเพื่อการรายงานและส่งต่อรักษาต่อไป</p>	<p>ชมเสิร์ชชั่วคราวจากปัญหาหัวใจที่มีอยู่บวกกับปัจจัยกระตุ้นในปัจจุบัน (power point สไลด์ที่ ๓) และการดูแลเบื้องต้น (power point สไลด์ที่ ๔)</p> <p>๔. วิทยากรอธิบายลักษณะผู้ป่วยโรคจิตซึ่งอาจจะเป็นโรคจิตจากพยาธิสภาพทางสมองที่ระบุสาเหตุไม่ได้ชัดเจนเช่น โรคจิตเภท หรือ จากการเสพยาเสพติดมาก่อนหรือจากสาเหตุอื่น (power point สไลด์ที่ ๕) และการดูแลเบื้องต้น (power point สไลด์ที่ ๖)</p> <p>๕. วิทยากรให้ความรู้เรื่องความสำคัญของการค้นหาความเสี่ยงการติดสุราและอาการเพื่อจากการถอนสุราในผู้ต้องขังแรกรับ (powerpoint สไลด์ที่ ๗) การเตรียมความพร้อมในการจัดการกับสถานการณ์ดังกล่าว และอธิบายการจัดการสิ่งแวดล้อม การสื่อสารเพื่อให้ได้ประวัติจากการตีมาจากผู้ต้องขังและสื่อสารเพื่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย มีสงบในสภาพเรือนนอนที่มีความจำกัดพอสมควร(power point สไลด์ที่ ๘) และให้ผู้รับการอบรมมีส่วนร่วมในการอภิปราย ความเป็นไปได้ในการ</p>	<p>หัวข้อสุขภาพจิตและจิตเวช (ไฟล์โปสเตอร์ ๓ เรื่อง) ดั่งข้อ ๑</p> <p>๓. วีดิทัศน์ “ดูแลเธอด้วยรัก ตอนที่ ๒ ผลข้างเคียงของยาจิตเวช” ผลิตโดยสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต</p> <p>๔ วีดิทัศน์ ”ดูแลเธอด้วยรัก ตอนที่ ๓ การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยจิตเวช” ผลิตโดยสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต</p> <p>๔. วีดิทัศน์ “ปลดตรวน...สู่การรักษา ๒๕๖๐” ผลิตโดยสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต</p>		

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
		<p>ช่วยเหลือเบื้องต้นและการรายงานตามลำดับเพื่อให้ผู้ต้องขังที่ป่วยได้รับการรักษาจากจิตแพทย์ ซึ่งมียาที่รักษาให้หายและ/หรืออาการทุเลาได้</p> <p>วิทยากรแนะนำให้ไปดูวีดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องเพิ่ม ได้แก่ “ปลดตรวน...สู่การรักษา ๒๕๖๐” “การดูแลเธอด้วยรัก ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓”</p> <p>๖. วิทยากรสาธิตและอธิบายการสื่อสารเพื่อการช่วยเหลือทางจิตใจที่ถูกต้อง และเปิดโอกาสให้ผู้รับการอบรมได้ลองฝึกปฏิบัติสั้นๆ เช่นการรับฟัง การไม่รีบแนะนำ ไม่ตัดสิน การถามเพื่อให้มีโอกาสระบายความคับข้องใจ การแสดงความเห็นใจ เข้าใจ และปลอบใจ</p> <p>หลังจากรับฟังแล้ว วิทยากรทวนสไลด์ที่ ๔,๖ และ๘ (วิทยากรบริหารเวลาตามเห็นสมควร)</p> <p>๗. วิทยากรเปิดวีดิทัศน์ เรื่อง “การดูแลเธอด้วยรัก ตอนที่ ๑ การจำกัดพฤติกรรมผู้ป่วยจิตเวชก้าวร้าวรุนแรง และบรรยายประเด็นสำคัญเพิ่มเติม (power point สไลด์ที่ ๙)</p>			

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
		<p>๘. ให้อาสาสมัครของผู้รับการอบรม ๖ คน ฝึกปฏิบัติการจำกัดพฤติกรรมหน้าชั้นเรียนสมมุติสถานการณ์ในเรื่อนนอน โดยใช้ผ้า ๓ ผืนที่เรื่อนจำกัดให้กับผู้ต้องขังแต่ละบุคคล ผู้รับการอบรมที่เหลือสังเกตการปฏิบัติ จากนั้นให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อประสบการณ์การฝึกปฏิบัติและแนะนำเพิ่มเติม</p> <p>๙. ให้แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติโดยจำลองสถานการณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อนนอน และในโรงเลี้ยง จากนั้นให้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์จากการปฏิบัติ เน้นการสื่อสารเชิงบวก ผลของการปฏิบัติ ความปลอดภัยของทุกคน ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง (วิทยาการบริหารจำนวนรอบของการฝึกตามเวลาที่เอื้ออำนวยโดยมีเวลาสำหรับทำกิจกรรมข้อ ๑๐ ประมาณ ๑๐-๑๕ นาที)</p> <p>๑๐. ให้ผู้รับการอบรมสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียน ที่จะนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง ได้แก่ ขั้นตอนการค้นหาปัญหา ความต้องการการ</p>			

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
		ช่วยเหลือของผู้ต้องขังที่ป่วย การ รายงานต่อผู้คุมตามระบบ การดูแล ช่วยเหลือเบื้องต้น การสื่อสารเพื่อความ เข้าใจกับผู้ต้องขังในเรือนนอนของ ตนเอง การขอความร่วมมือและการซ้อม แผนเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น			

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
๕. วิชา การสื่อสารและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา (นาที)	การประเมิน
<p>ภายหลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรม สามารถ</p> <p>1. นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมและสื่อ ในการสื่อสารสุขภาพได้</p> <p>2. ดำเนินการสื่อสารและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพกับกลุ่มเป้าหมายได้</p>	<p><u>การสื่อสาร</u></p> <p>๑.แนวคิดและองค์ประกอบของการสื่อสาร</p> <p>๒.การสื่อสารสุขภาพเป็นกระบวนการที่ส่งผลโดยตรงต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับสังคมโดยรวม</p> <p>๒.การสื่อสาร เป็นเครื่องมือ/กลไกที่ช่วยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ</p>	<p>๑. ผู้สอนนำเข้าสู่กิจกรรม โดย เปิดคลิปตัวอย่างรายการโทรทัศน์ เช่น รายการข่าว รายการนายกพบ ประชาชน ฯลฯ</p> <p>๒. จากนั้น เชิญชวนให้ผู้เรียนร่วมพูดคุย โดยการตั้งคำถาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายการดังกล่าวมีใคร - พูดอะไร - ใช้ช่องทางหรือสื่ออะไร - ต้องการให้ใครฟัง - หวังผลอย่างไร - ทำไมเขาเลือกวิธีการ/รายการดังกล่าว <p>๓. เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนจึงมาสรุปเข้า แนวคิดและองค์ประกอบ และวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร</p>	<p>๑. คลิปรายการข่าว/รายการนายกพบ ประชาชน/รายการให้ความรู้เรื่องสุขภาพ</p> <p>๒. พาวเวอร์พอยท์</p> <p>๓. ใบงาน</p>	๕๐	<p>การสังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอบรม</p>
	<p><u>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ</u></p> <p>๑. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการสร้างประสบการณ์ หรือได้ฝึกหัด หรือได้กระทำโดยได้รับการเสริมแรงอย่างมีประสิทธิภาพสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>๑. ผู้สอนนำเข้าสู่กิจกรรม โดย ให้ช่วยกันสรุปความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเข้ารับการอบรมในครั้งนี้</p> <p>๒. จากนั้น แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ ๕-๗ คน เลือกประธาน</p>	<p>๑. ใบความรู้ เชื่อมโยงการสื่อสารและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๒. ใบงาน</p>	๕๐	<p>-การสังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอบรม</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิครอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา (นาที)	การประเมิน
	<p>และประสานงานกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผล</p> <p>มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นอย่างค่อนข้างถาวรกับผู้เรียน ตามขีดความสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้</p> <p>๒.การจัดการเรียนรู้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้เรื่องสุขภาพได้ ซึ่งมีด้วยกันหลากหลายเทคนิค โดยเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดทักษะที่จำเป็น มีดังนี้</p> <p>๑) ระดมพลังสมอง</p> <p>๒) ลงมือปฏิบัติ</p> <p>๓) สาธิต</p> <p>๔) ใช้กรณีตัวอย่าง</p> <p>๕) เกม</p>	<p>เลขา แล้วให้ประธานเลือกผู้นำเสนอ</p> <p>๓. จากนั้น ผู้สอนพูดคุยเชื่อมโยงระหว่างการสื่อสารกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรม “เรื่องเล่าจากร่างกาย” (ตามใบงาน)</p> <p>๓.๑ วาดภาพร่างกาย</p> <p>๓.๒ ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ความเจ็บป่วย หรือปัญหาสุขภาพของคนในชุมชน</p> <p>๓.๓ เขียนอาการเจ็บป่วยบนโครงร่างกาย โดย ให้ระบุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาการเจ็บป่วย - โรคหรือความเจ็บป่วยนั้นเกิดจากสาเหตุอะไร - วิธีการรักษา การดูแลตนเอง หรือการดูแลคนที่เจ็บป่วย - โรคหรือความเจ็บป่วยนั้น มีวิธีการป้องกันหรือไม่ และต้องทำอย่างไร - ในฐานะ อสรจ. เราจะใช้วิธีการใดในการสื่อสารหรือจัดกิจกรรมอะไร เพื่อให้ความรู้ที่จำเป็นกับเพื่อนๆ ในการป้องกันตนเอง การดูแลตนเอง 			

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบขอบ	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา (นาที)	การประเมิน
		<p>หรือการดูแลคนที่เจ็บป่วยในชุมชนของเรา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอ - ให้ผู้เรียนลงคะแนนเสียง เลือกแนวคิด หรือกิจกรรมที่น่าสนใจที่สุด - มอบรางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด <p>๔.สรุปการเรียนรู้ : เมื่อเห็นภาพความเจ็บป่วย และเรามีความรู้ในเรื่องความเจ็บป่วยและสาเหตุแล้ว ทำให้เรามีข้อมูลในการวางแผนในการจัดกิจกรรม สร้างสรรค์สื่อหรือการให้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหากับเพื่อนๆในชุมชนเราได้ ในฐานะ อสรจ.</p>		๒๐	-การสังเกตจากการมีส่วนร่วม
		<p><u>กิจกรรมสรุปการเรียนรู้</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เตรียมความพร้อมเข้าสู่กิจกรรม ๒. ให้ผู้เรียนยืนล้อมเป็นวงกลม ห่างประมาณ ๑ศอก ๓. แจ้งกติกา : ๓.๑ ผู้สอนจะเปิดเพลง และให้ผู้เรียนเต้นตามจังหวะ พร้อมกับส่ง 			ในการอบรม

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา (นาที)	การประเมิน
		<p>ไขที่ผู้สอนมอบให้ ต่อกันไป ห้ามหยุด</p> <p>๓.๒ เมื่อผู้สอนหยุดเพลง และไขไปอยู่ในมือใคร ให้หยุด และเปิดอ่านคำสั่งที่อยู่ในเปลือกไขแต่ละชั้น</p> <p>๓.๓ เล่น ต่อกันไปเรื่อยๆ จนกว่าจะถึงไขแดง ซึ่งเป็นคำสั่งสุดท้าย</p> <p>๓.๔ ผู้สอนกล่าวปิดกิจกรรม ขอขอบคุณความร่วมมือจากผู้เรียน</p>	<p>๑. เพลงจังหวะสนุก ๒-๓ เพลง (ตามเวลาที่สะดวก)</p> <p>๒. ใบงาน : แนวทางคำสั่ง</p>		

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
๖. วิชา การดูแลสุขภาพพื้นฐานในผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
<p>เพื่อให้ผู้ดูแล มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมสุขภาพ เรื่องอาหารและโภชนาการ สำหรับผู้สูงอายุ</p> <p>และหลักการกายภาพบำบัด พื้นฟูเบื้องต้น</p>	<p>เรื่องที่ ๑ : เสริมสร้างสุขภาพให้แก่ผู้ที่จำเป็นต้องรับการฟื้นฟูร่างกาย</p> <p>- โภชนาการ และออกกำลังกายในกลุ่มผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ</p> <p>เรื่องที่ ๒ การทำกายภาพบำบัดเพื่อรักษาและฟื้นฟูอาการป่วยมีหลายประเภท ซึ่งประกอบด้วย</p> <p>เรื่องที่ ๓ การฝึกปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดท่านอนหงาย - การจัดท่านอนตะแคงทับข้างที่อ่อนแรง- - การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย - การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยจากรถเข็นมาเตียง <p>เรื่องที่ ๔ อาหารในผู้สูงอายุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการจัดอาหารสำหรับผู้สูงอายุ - การประเมินโภชนาการในผู้สูงอายุ 	<p>- ภาคทฤษฎี</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บรรยายเนื้อหาทางวิชาการ ๒. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ <p>- ภาคปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การฝึกปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยตามสภาพปัญหา ๒. การแสดงบทบาทสมมติ ๓. การฝึกปฏิบัติเลือกเมนูอาหาร <p>- การแบ่งกลุ่ม</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แสดงบทบาทสมมติ ๒. การอภิปราย นำเสนอผลงานกลุ่ม 	<p>การบรรยาย</p> <p>การซักถาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - สื่อการอบรม ไฟล์เสนอ - โปสเตอร์ แผ่นพับ - สื่ออุปกรณ์ - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ - ภาพพลิก 	<p>๑ ชั่วโมง</p> <p>๑ ชั่วโมง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการณ์มีส่วนร่วม - แสดงความคิดเห็น - ประเมินจากถาม/ตอบ - การประเมินผล การปฏิบัติงาน

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
๗. วิชา อนามัยแม่และเด็กเบื้องต้น

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
<p>๑.ผู้เข้าอบรมสามารถอธิบายวิธีการดูแลส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์</p> <p>๒.ผู้เข้าอบรมสามารถอธิบายวิธีการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการเด็กปฐมวัย</p> <p>๓.ผู้เข้าอบรมสามารถอธิบายประโยชน์และวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p>	<p>การดูแลสุขภาพของหญิงทั้งก่อนระหว่าง และหลังตั้งครรภ์ ให้มีการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย และคลอดมีคุณภาพ แม่และทารกปลอดภัย ปราศจากภาวะแทรกซ้อน มีสุขภาพแข็งแรงพร้อมทั้งมีบุตรที่สมบูรณ์แข็งแรง และได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพส่งเสริมได้กินนมแม่จนถึง ๖ เดือนและกินนมแม่ควบคู่อาหารตามวัยจนถึง ๒ ปีหรือนานกว่านั้น พร้อมทั้งดูแลต่อเนื่องเพื่อให้เด็กเติบโตมีพัฒนาการสมวัย ทั้งสุขภาพะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา</p>	<p>ภาคทฤษฎี</p> <p>๑.บรรยายวิธีการดูแลตนเอง/เตรียมความพร้อมตั้งแต่ตั้งครรภ์จนถึงคลอด</p> <p>๒.บรรยายวิธีการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการเด็กปฐมวัย</p> <p>๓.บรรยายคุณประโยชน์ของนมแม่และแนวทางการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างถูกต้อง</p> <p>ภาคปฏิบัติ</p> <p>๑.สอน/สาธิตวิธีการส่งเสริมพัฒนาการลูกตามคู่มือ DSPM</p> <p>๒.สอน/สาธิตวิธีการอุ้มลูก เอาลูกเขาเต่า/วิธีการบีบเก็บน้ำนม</p>	<p>๑. Power Point</p> <p>๒. แผ่นภาพพลิก</p> <p>๓. สื่อการสอน</p> <p>๔. ใบงาน</p>	<p>๑ ชั่วโมง</p> <p>๑ ชั่วโมง</p>	<p>โดยการซักถามและสังเกตการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมสามารถตอบคำถามได้ และสามารถปฏิบัติได้จริง</p>

แผนการสอน/การจัดการเรียนรู้
 ๘. วิชา การบริหารจัดการตามบริบทพื้นที่

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิครอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
<p>ภายหลังการอบรม อสรจ. สามารถ ดังนี้</p> <p>๑. อธิบายถึงกระบวนการได้มา บทบาทหน้าที่ สิทธิ และการฟื้นฟู สภาพของการเป็น อสรจ.</p> <p>๒. ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรี ในบทบาทการเป็นอสจร.</p>	<p>๑. กระบวนการ ได้มา บทบาท หน้าที่ สิทธิ ต่างๆ ตามหลักเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติของผู้เป็นอสจร. เช่น การศึกษา บุคลิกภาพ ความประพฤติ เป็นต้น - วิธีการได้มาของอสจร. เช่น การคัดเลือก การสมัครใจ จิตอาสา เป็นต้น - การฟื้นฟูสภาพ อสรจ. ได้แก่ เสียชีวิต ลาออก พ้นโทษ ทำผิดวินัยเรือนจำเห็นควรให้ปลด ออก เป็นต้น - การขึ้นทะเบียน อสรจ. <p>๒. บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข เรือนจำ (อสจร.) ทำหน้าที่ช่วยเหลือพยาบาล ในการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ไขปัญหาสุขภาพที่สอดคล้องในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเข้าสู่บทเรียน - วิทยากรซักถาม (สุ่ม ๓-๕ คน) ผู้เข้ารับ การอบรม - บรรยาย อธิบาย ซักถาม - สรุบบทเรียน บทบาท อสรจ. และแนวทางการ ดำเนินงานของ อสรจ. - วิทยากรสรุป 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารประกอบคำ บรรยาย - กระดาษ / ปากกา 	<p>๑ ชั่วโมง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรม ความสนใจ - การซักถาม-สามารถ ตอบคำถาม/อธิบายได้ ถูกต้องมากกว่าหรือ เท่ากับ ๘๐ %

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรม เรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
	<p>- เป็นผู้สื่อข่าวสารด้านสาธารณสุขระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังในเรือนจำ</p>				
<p>๓. อธิบายถึงขั้นตอนการดำเนินงานของ อสรจ.</p>	<p>- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพตนเอง และถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนโน้มน้าวเพื่อนผู้ต้องขังในเรือนจำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม</p> <p>- ส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค โดยให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ต้องขัง ในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างสุขภาพอนามัยให้แข็งแรง ตลอดจนการสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการเจ็บป่วยน้อยที่สุด</p> <p>- เป็นจิตอาสาและให้บริการสาธารณสุขเบื้องต้นแก่กลุ่มผู้ต้องขัง เช่น การคัดกรองโรคผู้ป่วยเบื้องต้น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การส่งผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลเรือนจำ และการดูแลติดตามผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานพยาบาล ภายใต้การดูแลของเจ้าหน้าที่พยาบาลในเรือนจำ</p>				

๓. แนวทางการดำเนินงานของ
 อาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสจร.)
 ๓.๑ เรือนจำแจ้งบทบาทและหน้าที่ของ
 อสรจ. ให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับทราบ เพื่อช่วย

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรม เรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
	<p>กำกับการทำงานตามแนวทางการบริการ สุขภาพ</p>				
	<p>๓.๒ พยาบาลเรือนจำจัดประชุม อสรจ. เพื่อ แจ้งแนวทางการดำเนินงาน โดย ๓.๒.๑ แจ้งแนวทางการดำเนินงานของ อาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำเมื่อพบ ผู้ต้องขังป่วยในเวลาและนอกเวลาราชการ ให้แก่ (อสรจ.) ทราบ รายละเอียดตาม เอกสารแนบ ๑ และ ๒ ๓.๒.๒ อสรจ. ที่ประจำเรือนนอน มีหน้าที่ ดูแล ให้คำแนะนำและส่งต่อข้อมูลการ เจ็บป่วย สังเกตอาการ/ความผิดปกติ ความ ต้องการบริการสุขภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย และสุขภาพจิต รวมทั้งการดูแลผู้ต้องขังใน เรือนนอน ที่ได้รับการส่งต่อจาก สถานพยาบาล โดยให้เขียนรายงาน ในแบบ รายงาน (เอกสารแนบ ๓) เพื่อส่งต่อข้อมูลให้ สถานพยาบาล พิจารณาการให้บริการสุขภาพ ทุกวัน ห้องใดที่ไม่มีผู้ป่วย/บุคคลที่ต้องการ การบริการด้านสุขภาพ ให้ขีดเครื่องหมาย (-) และลงชื่อ อสรจ. ผู้รายงาน เพื่อยืนยันใน ข้อมูลว่าได้มีการดูแลทางด้านสุขภาพแต่ไม่มีผู้ ที่มีภาวะเจ็บป่วย</p>				

วัตถุประสงค์	เนื้อหา/แนวคิดรอบยอด	แนวทางการจัดกิจกรรม เรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	เวลา	การประเมิน
	๓.๒.๓ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ส่งรายงานการให้บริการสาธารณสุขตามแบบรายงานแก่ผู้บังคับบัญชาระดับล่าง				
	๓.๒.๔ ผู้บังคับบัญชาระดับล่าง ส่งแบบรายงานการให้บริการสาธารณสุข ไปยังสถานพยาบาลทุกวัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่พยาบาลพิจารณาให้บริการตามมาตรฐานวิชาชีพ				

ตารางการฝึกอบรมหลักสูตร อสรจ.

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ณ.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่	เวลา ๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.	เวลา ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน	เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.	หมายเหตุ
๑	พิธีเปิดการฝึกอบรม ชี้แจง โครงการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแผนการ ดำเนินงาน	ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม (๓ ชม.)		ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม (๒ ชม.)	
๒	สรุปบทเรียนวันที่ ๑	การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและภัย สุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญ (๓ ชม.)		การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อและภัย สุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญ (๒ ชม.)	
๓	สรุปบทเรียนวันที่ ๒	การปฐมพยาบาลฉุกเฉินและการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน (๓ ชม.)		การปฐมพยาบาลฉุกเฉินและการกู้ชีพขั้นพื้นฐาน (๒ ชม.)	
๔	สรุปบทเรียนวันที่ ๓	การดูแลผู้มีปัญหาสุขภาพจิต/จิตเวช และผู้ที่ใช้ สารเสพติด (๓ ชม.)		การสื่อสารและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ (๑ ชม.)	
๕	สรุปบทเรียนวันที่ ๔	- การดูแลสุขภาพพื้นฐานในผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (๒ ชม.) - การจัดบริการสาธารณสุขตามบริบทของพื้นที่ (๑ ชม.)	- อนามัยแม่และเด็กเบื้องต้น (๒ ชม.) - พิธีปิด		

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

- | | |
|--|----------------------------------|
| ๑. นายแพทย์พิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ | รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข |
| ๒. นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ | อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ |
| ๓. พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์ | อธิบดีกรมราชทัณฑ์ |
| ๔. แพทย์หญิงพรรณพิมล วิบุลากร | อธิบดีกรมอนามัย |
| ๕. นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย | อธิบดีกรมควบคุมโรค |
| ๖. นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต | อธิบดีกรมสุขภาพจิต |
| ๗. นายณรงค์ อภิกุลวณิช | อธิบดีกรมการแพทย์ |
| ๘. พันตำรวจโท ประวุธ วงศ์สีนิล | รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ |
| ๙. ดร.นพ.ภานุวัฒน์ ปานเกตุ | รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ |
| ๑๐. นายแพทย์อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์ | รองอธิบดีกรมอนามัย |
| ๑๑. นายแพทย์ปรีชา เปรมปรี | รองอธิบดีกรมควบคุมโรค |

คณะทำงาน

กรมราชทัณฑ์

๑. ผู้แทนกองบริการทางการแพทย์

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

๑. ผู้แทนกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน
๒. ผู้แทนกองสุขศึกษา

กรมอนามัย

๑. ผู้แทนสำนักส่งเสริมสุขภาพ
๒. ผู้แทนสำนักโภชนาการ
๓. ผู้แทนสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
๔. ผู้แทนสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
๕. ผู้แทนสำนักทันตสาธารณสุข
๖. ผู้แทนกองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ

กรมควบคุมโรค

๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. ผู้แทนกองโรคติดต่อทั่วไป
๓. ผู้แทนกองวัณโรค
๔. ผู้แทนกองระบาดวิทยา
๕. ผู้แทนกองโรคป้องกันด้วยวัคซีน
๖. ผู้แทนกองเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กรมสุขภาพจิต

๑. ผู้แทนสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๑. ผู้แทนกองบริหารการสาธารณสุข

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

๑. ผู้แทนสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ